

Ентоні ГЕНД

ВСІМ ПОТРОХУ

ОПОВІДАННЯ

З англійської переклав Євген ЛЕВЧЕНКО

Віктор Кронсбері, торговець антикваріатом, був власник невеликої крамниці на вуличці неподалік від Сохо-скверу. Це не фешенебельний район міста — його сусідами були китайська пральня та дешева друкарня, а фасад його магазину нічим не вирізнявся з-поміж сусідніх. Одна з вітрин потріскалася, і обидві були немиті. Вивіска над дверима говорила: «АНТИ ВАР АТ КРОН БЕРІ». І хоча літери блищали, немов золоті, вони, звичайно, не були зроблені з тонкого, листового золота.

Але непоказний вигляд його крамниці не турбував Віктора, бо він не залежав від випадкових відвідувачів. Справа в тому, що Віктор знаходив задоволення не в торгівлі. По суті, Віктор працював у іншій сфері, в межах невеликого, замкнутого кола багатих колекціонерів, кола, в якому Віктора добре знали і де він займав особливе місце. Він знав, хто хоче продати якусь річ, а хто хотів би цю річ купити і яку можна заправити за неї ціну. Віктор пишався своєю репутацією і, звичайно, величав себе «радником», або «консультантом». У нього бу-

Перекладено за виданням: Anthony Hand. Something for Everyone.

© Євген Левченко, 1997, переклад.

ли скоріше «клієнти», аніж «покупці», йому платили скоріше «гонорар», аніж плату за товар; він пропонував скоріше свої послуги,— свої знання, поради, досвід,— аніж товари. Один лише товар, який він продавав, за його визнанням, було задоволення. Ділер, не раз говорив він, «це той, хто зводить до купи поку-пця і продавця заради їхнього взаємного задоволення». А задоволення, зви-чай-но додавав він, можна досягти тільки в тому випадку, коли «внаслідок угоди всім перепадає потроху».

Сьогодні, сподівався Віктор, буде досягнута саме така угода, і, сідаючи в поїзд на вокзалі Ватерлоо, він, безсумнівно, був задоволений собою. Продавець аж нетямився від нетерпіння, покупець, певна річ, теж, а Віктор — що ж, Віктор з радістю прислуховувався до стукоту коліс на рейках до тих пір, аж поки через дві години поїзд уповільнив свій хід і зупинився на станції Мейден Фері в графстві Вілтшир.

Це невеличке містечко було в стані явного занепаду. Але Віктор помітив, що місто зберегло усі риси патріархального побуту, і тому аукціон деякою мірою ста-не помітною подією. Рекламне оголошення було вміщено на дошці оголошень вокзалу, і тільки-но він дав адресу водієві таксі, як той відразу ж здогадався:

— На майдан Фері. Бажаєте потрапити на аукціон, га?

— Саме так,— відповів Віктор.

Водій сумно похитав головою.

— Усі тутешні мешканці страшенно засмучені тим, що дійшлося до розпро-дажу усіх цих красивих речей. А молоді Фері, хай буде вам відомо, збираються продати навіть отчий дім. А я ще пам'ятаю ті часи, коли...

Віктор усе своє життя займався майном банкрутів, тож він не знайшов нічо-го нового в розповіді водія про занепад Фері і ледве слухав його. Це була стара історія, і коли таксі, нарешті, під'їхало до садиби, він переконався, що все тут пішло, як звичайно в подібних випадках. Садиба була огорожена кам'яною стіною, в якій не було багато каменів, а сам дім скидався на корабель, що на-хилився в один бік.

«Величні руїни,— подумав він. — Боже мій, як низько падають ті, що висо-ко літали». Юрба цікавого люду зібралася біля дому, щоб бути свідком заключ-ного акту трагедії. Уся вулиця була заповнена автомобілями, і серед них, помітив Віктор, стояв білий спортивний «тріумф», щільно притиснутий до по-жежного гідранта, а багато інших машин стояло на моріжку. Вікторові це зда-лося дуже символічним. Варвари були біля воріт і вже прорвалися всередину. Злегка схиливши голову, немов у шанобливому поклоні, він пішов по алеї до будинку. Всередині панував цілковитий хаос, як на погано організованому по-хороні. Ніхто абсолютно не знав, куди йти, і всі були спантеличені,— говорили пошепки і намагалися не дивитися один на одного. Віктор, одягнутий у старий, потертий плащ, легко розчинився у юрбі й почав повагом пробиратися вздовж столів, на яких лежали акуратно нумеровані речі, що свідчили про славу мину-лих поколінь. Номер 82 — канделябр георгіанської доби, дві штуки; номер 98 — круглий скляний абажур, ніжка з червоного дерева; номер 66 — порцеляно-вий сервіз: 108 предметів.

Він зупинився на хвилину і скептично огледів щербату масничку. Він пирхнув і пішов через невеликий салон у вітальню, потім у бібліотеку, побіжно окидаючи поглядом столи. Здавалося, йому було байдужісінько до цих виставлених на продаж предметів. Та й справді, такі речі мало його ціка-вили.

— Дрібнички багача,— бурмотів він,— проте усього лише дрібнички.

Він закінчив свій обхід у розкішному салоні, де мав відбутися сам аукціон і де були виставлені більш вишукані речі: кришталева люстра, «найкраще» сто-лове срібло, дві чудові стьобані ковдри, стіл із книжками у шкіряній оправі. Проте Віктор, здавалося, майже не помічав їх. Обережно, але енергійно працю-ючи ліктями, він продирався крізь натовп, поки, нарешті, досяг кутка кімнати, де було представлено мистецтво. Там, певна річ, була сила-силенна різно-манітних виробів: тьмяні родинні портрети, шхуни на якорі, загнані олені, безліч ваз для фруктів і квітів.

Була там також невелика колекція акварелей.

Він кинув на них побіжний погляд, потім пішов далі, а хвилин через десять, немов зовсім випадково, знову протиснувся до них. Він стулив губи. Пейзажі

озера з острівцями на тлі грозових хмар. Озирнувшись, він спритно зняв раму з однієї з картин і огледів зворотний бік. Через хвилину він поставив раму на місце, відійшов від столу й зупинився в протилежному кінці кімнати, злегка погойдуючись на п'ятах і нервово й часто постукуючи пальцями по нозі. Проте дивився він прямо перед собою, мабуть, забувши про все на світі, окрім людей, що оточували його, — старих зі своїми спогадами та багатьох інших, які напружено чекали тієї миті, коли розпочнеться змагання між покупцями — хто запропонує більшу ціну. Навколо нього балакали:

— Заприсягаюсь, за все своє життя я ніколи не бачив стільки комодів.

— Якби ж то її син не був тюхтій.

— М-м-м. Що ви думаєте про столове срібло?

— Друже, коли б у неї був не такий син.

— Столове срібло? Мені здається, Сотсбі його не взяв би на торги.

І раптом усі разом замовкнули, коли в кімнату зайшли двоє: один старший у гарному сірому костюмі, а другий молодий, вбраний вільніше і з краваткою в «горошок».

Віктор одразу впізнав старшого чоловіка — це був аукціоніст із великим стажем. Він був чесний тільки до того моменту, коли потрібно було прийняти ціну, запропоновану людиною, до якої він почував відразу.

Та раптом впізнали самого Віктора. Високий чоловік у сірому костюмі протиснувся крізь натовп і вигукнув:

— Чорт забирай! Віктор Кронсбері!

Лице Віктора витягнулося. Ділери неполнобляють один одного, тому їхні стосунки звичайно позначаються взаємною недовірою. Вони неминучі суперники, і якщо виникає особлива ситуація, яка примушує їх до співробітництва, таке співробітництво завжди викликає неспокій і часто закінчується зрадою. Це особливо стосувалося Чілтона, — Віктор міг би нагадати про той час, коли... та ні, навряд чи було б приємно згадувати про той час.

— Так це ти, Чілтоне, — досить холодно сказав він.

Чілтон помітив неприхований переляк Віктора і радісно посміхнувся.

— Здається, ти не чекав зустріти мене тут, старий?

— Не сподівався, що ти так далеко зайдеш, — пробурмотів Віктор.

Юрба натиснула на них з усіх боків, та вони не зрушили з місця. Чілтон нахилився до Віктора, і той відчув міцний запах його сигарет.

— Теж саме я міг би сказати й тобі, старий, — сказав Чілтон, — але мені налякнули, що тут будуть виставлені цікаві речі, тому я вирішив притарабанитися сюди.

— Мабуть, тут є все, що завгодно. Проте боюся, я не помітив нічого, вартого особливої уваги.

Чілтону було років п'ятдесят. На обличчі його, як завжди, був вираз настороженості й неспокою. Він пильно роззирався довкола, наче шукав на тротуарі монети, загублені перехожими. І, напевно, щось побачив, бо очі його раптом втупилися у Віктора.

— А як у тебе? Що-небудь тут зауважив?

Віктор стиснув губи, Чілтон пильно подивився на нього.

— Ну, Вікторе, — іронічно сказав він, — я впевнений, що ти щось примітив.

— Іди до біса, — буркнув Віктор.

— Ну, ну, Вікторе, — примирливо сказав Чілтон, — давай по-хорошому.

Віктор сердито глянув на нього.

— Ти міг би і сам знайти щось цікаве.

— Ти певний? — Чілтон здивовано підвів брови, потім радісно посміхнувся.

— Ти не гірше за мене знаєш; як тільки почнеш пропонувати ціну, всі присутні дізнаються, що тебе цікавить.

Віктор намагався зберігати спокій.

— Чілтоне, я дам тобі сто доларів, аби ти тільки не накидав ціну, — можеш робити сам свій бізнес.

З горла Чілтона вирвався скреготливий звук, — це означало, що він сміється.

— Ну, ну, любий друже, якщо я не буду знати, що тебе цікавить, то навряд чи зможу сказати, наскільки чесна твоя пропозиція. Та й, крім того, в тебе просто немає вибору.

І справді, який був вибір у Віктора?

— Он ті акварелі,— нарешті пробурмотів він,— на маленькому столику в кутку.

— Що? — здивовано спитав Чілтон. — Я вже дивився.

— А ти бачив папір, на якому вони зроблені?

Чілтон, схоже, завагався і швидко відійшов. Коли він повернувся, очі його блищали і він часто дихав.

— Обгортковий папір. Акварелі на дешевому обгортковому папері. Ти вважаєш, вони належать пензлю Девіда Кокса?

Девід Кокс, 1783 — 1859, був останній видатний представник англійської школи акварелістів, відомий тим, що багато своїх малюнків виконував на грубому, обгортковому папері.

— Авжеж,— посміхнувся Віктор. — Подивись на сюжети — він постійно писав уельські пейзажі.

Чілтон підвів очі до стелі, роблячи підрахунки. Яка буде виручка від продажу семи акварельних малюнків на аукціоні Крісті? Віктор знав відповідь. Виторг становитиме коло двох тисяч фунтів.

— Чілтоне,— сказав він.— я повторюю свою пропозицію: сто фунтів стерлінгів за те, щоб ти закрити свого паскудного писка, коли я почну пропонувати ціну.

Чілтон похитав головою.

— Певна річ, було б смішно, якби я погодився взяти таку мізерну суму.

— Що означає «якби»? — спитав Віктор.

Всі знали, що Чілтон принагідно ладен узяти гроші без усяких «якби».

Чілтон глянув на підлогу.

— Еге ж,— сказав він. — А все ж таки було б нечесно, якби ти не дозволив узяти участь у цій оборудці кому-небудь іншому теж. Бачиш, хвилин десять тому я розмовляв у холі з Біллом Лайдером.

Чілтон повідомив про це з явним задоволенням, що посилювалося, коли він побачив здивування Віктора.

— Білл Лайдер,— пробурмотів Віктор.

— Власною персоною,— Чілтон відкашлявся і злегка схилив голову. — Ми коротко обмінялися думками. По суті, говорили про тебе. Наскільки я зрозумів, ти винен йому трохи грошей.

Віктор намагався зберегти гідність.

— Це правда, і я маю намір віддати йому борг за умови, що він припинить свої дурні балачки щодо процентів. Тобі відомо про це? Він хоче зідрати з мене проценти.

Чілтон хотів щось сказати, мабуть, що позичені гроші здебільшого повертають із процентами, проте не встиг. Повний, рожевошокий чоловік протиснувся крізь натовп прямо до Віктора.

— Кронсбері! Злісний боржник...

Але тут Білл Лайдер побачив Чілтона, зустрів з яким, здавалось, злегка збентежила і сплутала його плани. Він зобразив на обличчі чемну усмішку і по-приятельському сказав:

— Так, так! Чілтон і Кронсбері готують змову. Якщо мої підозри правильні, ця таємна змова суперечить законові про прилюдні торги і аукціони, правду я кажу?

Це зауваження, сказане задля жарту, було зустрінuto гробовим мовчанням, Віктор подивився на Чілтона, Чілтон на Віктора. Чілтон кашлянув.

— Говори тихіше, осел,— пробурчав він Лайдеру.

— Що таке?

Віктор значливо подивився на Лайдера, а потім зосереджено глянув поверх його голови і тихо сказав:

— Можливо, це просто збіг, але за теперішніх обставин, я вважаю, саме така змова, про яку ти сказав, може стати на порядок денний.

— Чи не хочеш ти сказати, що справді знайшов щось таке, заради чого варто позмагатися?

Чілтон квапливо повів його до столу з картинами. Незабаром вони повернулися.

— Ти маєш рацію,— сказав Лайдер. — Це картина Кокса, і, якщо уважно подивитися на них, то можна переконатися, що вони непогані.

Чілтон кивнув головою.

— Джентльмени, ви згодні укласти угоду? — тихо спитав він.

Лайдер кивнув головою.

— Згоден,— пробурмотів Віктор з досить похмурим виглядом.

Чілтон посміхнувся.

— Правильно вирішив, друже. Деякі намагаються захопити все, але краще мати третину хлібини, аніж не мати ні крихти.

Дійсно, мабуть їхня угода була така ж стара, як і сама приказка.

Суперництво між ними призвело б тільки до того, що ціна на акварелі зростає і користь від цього мала б тільки родина Фері. Покупець, який запропонує на торгах найвищу останню ціну, придбає картини, але одержить від них малий зиск. У подібних випадках бажання мати прибуток і інстинкт виживання цілком сумісні: всім загрожує конкуренція, отже, співробітництво можливе. Можливо, це нечесна гра, та коли ти хочеш виграти...

Віктор, Чілтон і Лайдер стояли поряд і спокійно стежили за тими, хто грав заради забави. Через деякий час Віктор подивився на годинник. Залишалось кілька хвилин до початку аукціону. Він підвів очі.

— Так,— пробурмотів він,— так.

— У чому справа? — прошепотів Чілтон.

— Здається, виникла проблема. Бачиш того хлопця? З краваткою «в горошок»? Бачиш? Так ось: він хоче востаннє глянути на картини. Я певен, що він колекціонер і, як я вважаю, намітив їх узяти.

Лайдер сердито пробурчав:

— Що ж, це дуже серйозно розладнує наші плани. Якщо ми почнемо грати проти нього, усі тут будуть знати, що ми виявили щось цінне.

— Так,— сказав Віктор,— але мені здається, нам поталанило. Я ж бо прибув сюди відразу ж услід за ним. На вулиці було страшенно багато народу, і я помітив, що він поставив машину прямо біля пожежного гіганта. У нього невеликий білий спортивний автомобіль. І якби зараз один із нас, ну, скажімо, ти, Білле, вручив би аукціоністу записку незадовго до того, як оголосять наші акварелі...

— Ах, так,— сказав Чілтон. — Поліція поставить вимогу, щоб машина під номером...

— Саме так,— сказав Віктор. — Треба тільки вибрати час. Ніхто не стане заперечувати проти відбуксирування машини, якщо є шанс одержати шмат у кілька тисяч фунтів. Тому він може подумати, що встигне повернутися до торгів, та коли він схоче зайти в кімнату, двері будуть замкнені. — Він глянув на Лайдера: — Домовились?

— Добре,— сказав Лайдер, кивнув головою, а потім злегка торкнувся до руки Віктора: — Між іншим, незалежно від результату, ти одержиш енну суму грошей. Вважаю, щось коло ста двадцяти.

— Сто, сто фунтів і не пенні більше.

Удар молотка аукціоніста примусив їх замовчати. Почалися торги, які проходили у традиційному дусі. Малі речі йшли за малі суми. Віктор терпляче чекав у протилежному кінці кімнати, поряд з ним був Чілтон, але ні той ні другий не брали участі в торгах за інші предмети; «коло», яке вони створили, тяжко було виявити, і все ж вони вирішили не привертати до себе уваги.

Коли оголосили лот під номером 109, Віктор мовчки кивнув головою, і Білле Лайдер, що стояв на протилежному боці кімнати, тихо вийшов.

При лоті 113 він повернувся, стискаючи в руці згорнутий папірець. Він передав його іншому й щось шепнув на вухо. Той кивнув головою, протиснувся крізь натовп і торкнув аукціоніста за лікоть. Старий неквапливо прочитав записку, потім голосно відкашлявся.

— Мене тільки-но повідомили, що полісмен на вулиці просить власника білого спортивного автомобіля «тріумф» із номерним знаком МА-9841 негайно відвести машину, яка стоїть біля пожежного гідранта. Якщо її негайно не заберуть звідтіля, то машина буде відбуксирована за рахунок власника.

Натовп заворушився.

Віктор і Чілтон обернулися до джентльмена з краваткою в «горошок», який, здавалося, не знав, що робити.

— Намагається вгадати, чи встигне він повернутися вчасно,— пробурмотів Віктор.

Очевидно, молодик вирішив це питання позитивно, бо через секунду він зник.

— Тепер усе залежить від Білла,— прошепотів Чілтон.

Здавалося, що торги за лоти 114, 115, 116 і 117 триватимуть декілька годин, а фактично з ними впоралися досить швидко. Але як тільки оголосили лот 118, біля парадного входу в дім пролунав глухий стукіт.

— Ти мав рацію,— прошепотів Чілтон,— він їх намітив, хоче повернутися до кімнати.

Віктор не відреагував на його слова і продовжував уважно дивитися на аукціоніста, а стукіт у двері тим часом погучнішав. Присутні заворушилися, почувалося шепотіння, аукціоніст насупився й підвищив голос.

— Зараз іде лот за номером 118. Він включає сім акварельних картин, троє з яких належить пензлю невідомого митця, який, можливо, був одним із членів родини Фері на початку минулого століття. Вони відмінно виконані, вельми чарівні й, безсумнівно, мають значну історичну цінність.

Ніхто не зумів би краще його описати картини, та на присутніх це не справило враження, і він змушений був процідити крізь зуби:

— Початкова ціна один фунт.

Але і це закінчилося майже нічим. Тільки після довгої паузи хтось запропонував один фунт, потім Віктор дав десять шилінгів, а аукціоністу вдалося домогтися від когось два фунти. Тож запропоновану Віктором ціну у два фунти десять шилінгів ніхто не заперечив. Аукціоніст монотонно оголосив:

— Два фунти десять шилінгів,— раз, два, три,— продано (удар молотка). Джентльмени, мені можна заплатити зараз або протягом однієї години після останнього лота. — Як тільки Віктор заплатив і взяв картини, повернувся чоловік з краваткою в «горошок». Він тяжко дихав, обличчя його почервоніло.

— Ходімо,— прошепотів Чілтон,— через другі двері.

Вони швидко вийшли з кімнати і зустріли Лайдера біля фасаду будинка. Після короткого обміну взаємними поздоровленнями, вони пішли до найближчої пивної, сіли за столик і замовили пиво. Віктор заховав картини під пальтом і говорив тихим голосом.

— Якщо нема заперечень,— сказав він,— я зіграю зараз роль аукціоніста.

Лайдер і Чілтон кивнули на знак згоди.

— Чудово. В такому разі, я вважаю, умови звичайні. Мінімальне підвищення запропонованої ціни десять фунтів і плата готівкою. — Решта знову кивнули головами. Чілтон нервово відкашлявся і сплів пальці рук.

— Гарзд,— сказав Віктор,— стартова ціна — чотириста фунтів.

— Навіщо гаяти час,— буркнув Лайдер,— я даю п'ятсот.

— П'ятсот п'ятдесят,— сказав Віктор.

— І п'ятдесят,— прошепотів Чілтон.

— Сімсот — хай йому біс.

З восьмисот фунтів набавлення ціни дещо уповільнилося, підвищуючись лише на двадцять фунтів. Сам Віктор набавив ціну до восьмисот сорока і дев'яťсот фунтів. Потім настала коротка пауза, Віктор уважно спостерігав, як Білл Лайдер запалює сигарету, а Чілтон гучно ковтає пиво.

— Що, джентльмени, виникли невеликі труднощі? — спитав він.

Лайдер посміхнувся.

— Проблема в наявних грошах, певна річ. — І додав: — Дев'ятсот десять.

— Двадцять,— сказав Чілтон.

— І тридцять,— швидко сказав Віктор.

Чілтон відштовхнувся від столу, наче хотів підвестися, але потім знову нахилився вперед. Лайдер мигцем глянув на Віктора, який відчув, що на його чолі виступили дрібні краплини поту. Віктор повільно облизав губи. Лайдер подивився на нього запитально і сказав:

— Дев'ятсот сорок фунтів.

Настала мовчанка. Віктор відчув неймовірний жар під пахвами.

— Рахую: один,— сказав він,— два... — Потім вигукнув: — Дев'ятсот п'ятдесят фунтів!

Чілтон нахилився вперед, спираючись на лікоть. На обличчі його з'явився зосереджений вираз. Він повільно промовив:

— Тисяча фунтів.

Вікторові було так жарко, наче його посадили в розпечену піч. Він відкинувся назад.

— Здається, я вибув. — Він подивився на Лайдера: — А як ти?

Лайдер знизав плечима.

— Я не чекав, що так складуться обставини. — Він повернувся до Чілтона і махнув рукою: — Вони твої, друже. Щасливчик, ти зможеш подвоїти свій капітал.

Чілтон кркнув від задоволення. Віктор передав йому картини, і Чілтон дістав гаманець.

— На мою думку, джентльмени, я винен кожному з вас п'ятсот фунтів.

Віктор відкашлявся.

— Окрім цього, слід компенсувати мої витрати на наші спільні вкладення, — сказав він, маючи на увазі гроші, які він вклав у картини. — Фунт п'ять шилінгів з кожного з вас.

Лайдер ввічливо, вимушено посміхнувся.

— Я беру це до уваги, — сказав він. — Відрахую з належної суми.

Віктор підкреслено відвернувся, проте стежив, як Чілтон викладає гроші на стіл, притискаючи однією рукою стос асигнацій, наче боячись, що Лайдер вимагатиме повторної плати.

Коли Чілтон закінчив рахувати, Віктор швидко поклав свої гроші в кишеню. На обличчі його заграла вдоволена посмішка.

— Угода чудова, і всі ми нею задоволені.

— Так, — сказав Лайдер, — згоден, це однаково, що позичили гроші. Я дозволяю вам користуватися моїми грошима, а ви, відповідно, платите мені...

Віктор зиркнув на нього гострим поглядом:

— Якщо нам треба про це поговорити, то краще почекати, і тоді поговоримо віч-на-віч.

Чілтон по-дружньому підморгнув Лайдеру.

— Тільки без мене, — сказав він. — Я вже пішов.

Лайдер і Віктор запротестували, але Чілтон настояв на своєму. Коли він підвівся, Віктор і Лайдер мовчки обмінялися поглядами, та, коли за ним зачинилися двері, обидва посміхнулися.

Потім зареготали.

— Боже мій, — сказав Лайдер, — як ми вдало провели операцію!

— Спритно ми його обвели кругом пальця, — сказав Віктор, обличчя його засяло від захоплення й радості. Лайдер, посміхнувшись, похитав головою:

— Я думав, ти збожеволів. Ти його так підганяв... Мені довелося запропонувати 940 фунтів, а потім ти запропонував 950 фунтів! Ти ошаленів.

Віктору, як і раніше, було жарко, та тепер він почувався в нормі.

— Сказати правду, я думав, що акварелі дістануться мені. Але цей дурень мене ненавидить і повинен спокуситися на дешевизну.

Двері раптом відчинилися, і в пивну зайшов молодик з краваткою у «горошок».

— Ну от, — сказав Віктор, — це молодий містер Фері.

— Відмінно зроблено, — сказав Лайдер, коли Фері підійшов до столу. — Ви чудово зіграли свою роль. Ви були останнім, переконливим аргументом.

— Сподіваюся, мій стукіт було чути, — сказав молодик. — Я не хотів надто гучно стукати у двері, бо їх могли-таки відчинити.

Віктор із задоволенням відкинувся назад.

— А я думаю, — сказав він, — що ви обрали вірну ноту.

Молодик сором'язливо посміхнувся, потім тривожно подивився на стіл. За мить він відкашлявся і підвів очі.

— Скільки ми маємо? — спитав він.

Віктор пильно подивився на Білла Лайдера.

— Досить солідну суму, — сказав він, — 900 фунтів. Ми могли б ще більше підняти ціну, та хотіли бути певними, що він купить картини, а нам дістануться його гроші.

Містер Фері з неприхованим задоволенням хитнув головою.

— Наскільки я розумію, 900 фунтів означає, що кожний з нас одержить...

— Ми поділимо їх на три частини.

Віктор старанно відрахував третину грошей Чілтона й сунув у тремтячі руки молодика. Але потім швидким рухом забрав десять фунтів.

— Я повинен заплатити хлопцям за ці картини,— посміхнувся він.

Містер Фері, очевидно, був такий радий, що навіть не заперечив. Він усміхався.

— Ви не можете собі уявити, як багато значить для мене 290 фунтів. Усі ці гроші з аукціону підуть не на особисті потреби, а на сплату боргів за маєток.

Віктор задоволено муркнув.

— Згоден,— сказав він,— це мені подобається. Ви, містере Фері, вийшли з тяжкого становища, а мій друг одержав свій борг із процентами, і навіть я отримав невеличку винагороду за свої зусилля. Бачите? Всім перепало потроху.

